

## **BUĞDAY**

- Ülkemizin 35 milyon ton olan hububat üretiminin %56'sını buğday oluşturmaktadır.
- 2000 yılında Ülkemizin toplam tarım alanı 38.757 bin hektar, işlenen tarım alanı ise 37.817 bin hektar iken 2018 yılında tarım alanı 26.379 bin hektara, işlenen alan ise 23.200 bin hektara düşmüştür.
- Bu yıl üretimimizin %2,5 düşüşle 19 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.
- Ülkemizde buğday tüketimi 19 milyon ton, kişi başı tüketim ise 180-190 kg arasında değişmektedir.
- Dünya buğday üretiminin bu yıl %5 artışla 763 milyon ton olacağı beklenmektedir. ABD ve Çin dışındaki tüm ülkelerde üretim artışı beklenmektedir.
- 2018 yılı buğday ithalatı 5.781 bin ton, 2019 yılının ilk 10 ayındaki ithalat ise 7.652 bin tondur (artış %32).
- 2018 yılı buğdaya dayalı mamul madde ihracımız 5.326 bin ton olup (un 3.309 bin ton, makarna 1.207 bin ton, bisküvi 468 bin ton, bulgur 262 bin ton, ırmik 80 bin ton) buğday karşılığı 7,4 milyon tondur.
- 2019 yılının ilk 10 ayında 2.696 bin ton un (geçen yıl 2.776 bin ton), 1.067 bin ton makarna (geçen yıl 986 bin ton) ve 208 bin ton bulgur (geçen yıl 202 bin ton) ihracatı gerçekleştirilmiştir.
- 2018 yılı ekmeçlik buğday ithalatı 5.376 bin ton, 2019 yılı 10 aylık ekmeçlik buğday ithalatı ise (geçen yılki 4.278 bin tona karşılık) 6.750 bin tondur (artış %57).
- 2018 yılı makarnalık buğday ithalatı 405 bin ton, 2019 yılı 10 aylık makarnalık buğday ithalatı ise (geçen yılki 364 bin tona karşılık) 902 bin tondur (artış % 148).
- 2019 yılının ilk 10 ayındaki ekmeçlik ve makarnalık buğday ithalatının tamamına yakını Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında gerçekleşmiş olup halen piyasada (ekmeçlik + makarnalık) eski belge kalmadığı tahmin edilmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde Kırmızı/Beyaz Sert Ekmeçlik Buğday alım fiyatı bir önceki yıla göre %29 artışla ton başına 1.350 TL olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından ekmeçlik buğday satış fiyatı 02.01.2020'de kalitelere göre 1.425 – 1.525 TL/Ton arasında (500.000 Ton), makarnalık buğday fiyatı ise 1.745 – 1.825 TL/Ton arasında (50.000 Ton) açıklanmıştır.
- TMO tarafından 14.01.2020'de 550.000 Ton Ekmeçlik, 100.000 Ton'da Makarnalık buğday ithal ihalesi gerçekleştirilecektir.
- İç piyasa ekmeçlik buğday fiyatları 1.550 – 1.700 TL/Ton, makarnalık buğday fiyatları ise 1.900 – 2.050 TL/Ton arasındadır.
- Bu dönem itibari ile Polatlı Ticaret Borsası kırmızı ekmeçlik buğday fiyatı ton başına ortalama 1.615 -1.720 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası 1.590 – 1.725 TL/Ton, Samsun ve Antalya limanlarında Rusya menşeli ithal buğday fiyatları ise ton başına 193 - 218 \$/Ton arasında değişmektedir. Makarnalık buğday fiyatı ise Kanada menşeli 310 – 320 \$/Tondur.

## **ARPA**

- 2018 yılı itibari ile 7,1 milyon ton olarak gerçekleşen arpa üretiminin 2019 yılında 7,6 milyon ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizde hububat üretimi içerisinde arpa üretiminin payı %22'dir.
- Ülkemizin arpa tüketimi ortalama yıllık 7-8 milyon tondur.
- 2018 yılı arpa ithalat miktarı 656 bin ton olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılının ilk 10 ayında (geçen yılki 510 bin tona karşılık) 278 bin ton ithalat yapılmıştır.(%45 düşüş)
- İç piyasada ton başına 1.350-1.400 TL olarak değişen arpa fiyatları, Polatlı Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.340 – 1.430 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.300 – 1.400 TL/Ton olarak gerçekleşmiştir.
- İthal Rusya menşeli arpa fiyatları ton başına 183-185 \$/Ton arasında değişmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde açıklanan arpa alım fiyatı bir önceki yıla göre %33 artışla ton başına 1.100 TL olarak belirlenmiştir.
- TMO tarafından arpa satış fiyatı 02.01.2020'de 1.275 TL/Ton (150.000 Ton) olarak açıklanmıştır.
- Dünya arpa üretiminin yeni sezonda bir önceki yıla göre %7 artışla 150 milyon ton olması beklenmektedir.

## **MISIR**

- Ülkemizin mısır üretimi son 20 yılda %160 artmıştır.
- Hububat üretimimiz içerisinde mısırın payı %17'dir. Mısır hasatı Çukurova'da tamamlanmış olup Ülkemiz genelindeki oranı ise %90'tır.
- 2018 yılı mısır üretimi 6 milyon ton olup, 2019 yılında da 6 milyon ton civarında üretim olması beklenmektedir.
- 2019 yılı mısır tüketiminin 6,5-7 milyon ton civarında olması beklenmektedir.
- 2018 yılında 2.123 bin ton olan mısır ithalatı (10 aylık ithalat 2.074 bin Ton), 2019 yılının ilk 10 ayında 3.065 bin ton olarak gerçekleşmiş olup (artış %43), bunun % 55'i Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamındadır.
- İç piyasada ortalama ton başına mısır fiyatı 1.180 – 1.160 TL/Ton arasındadır. Konya ve Polatlı Ticaret Borsalarında Aralık ayında mısır işlem görmemiştir. İthal mısır fiyatı ise ton başına Rusya'dan 167-170 \$/Ton arasında, Romanya'dan ise 180 - 190 \$/Ton arasında değişmektedir.
- Dünya üretiminin düşmesi ve devir stoklarındaki azalma nedeniyle mısır fiyatlarında artış beklenebilir.
- TMO tarafından mısır alım fiyatı 09.08.2019 tarihinde (bir önceki yıla göre %21 artışla) 1.150 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından mısır satış fiyatı 02.11.2019 tarihinde Ocak 2020 için 1.250 TL/Ton (250.000 Ton) olarak açıklanmıştır.

## **BAKLİYAT**

- Ülkemizde Güney Doğu Anadolu Bölgesinde iklimle bağlı rekolte kayıplarından dolayı kırmızı mercimek üretiminde ciddi oranda düşüş beklenmektedir.
- Kırmızı mercimek hasadı tamamlanmış olup piyasa fiyatları 4.250 – 4.750 TL/Ton arasında değişmektedir. Bu fiyat TMO'nun açıkladığı 2.500 TL'nin üzerinde olduğu için TMO'ya ürün arzı olmamaktadır. Kırmızı mercimek ihracat fiyatı 750 -770 \$/Ton arasındadır.
- Bu yılki üretim miktarlarının nohutta 650 bin Ton (geçen yıl 630 bin Ton), kırmızı mercimekte 310 bin Ton (geçen yıl 310 bin Ton), yeşil mercimekte 40 bin Ton (geçen yıl 43 bin Ton), kurufasulyede 225 bin Ton olması beklenmektedir.
- Yeşil mercimek fiyatları 2.900-3.200 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.050 TL/Ton olmasına karşın TMO'ya az miktarda bir yönelme olmuştur.
- Nohutta piyasa fiyatları 2.850-3.200 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.300 TL/Ton olması ürünün büyük bir çoğunlukla TMO'ya yönelmesine neden olmaktadır. Bu yıl TMO tarafından 150 bin Ton civarında nohut alınması beklenmektedir. İç piyasa fiyatları 4.700 – 5.00 TL/Ton aralıktadır. Nohut ihracat fiyatı ise 8 mm nohut için 560 - 640 \$/Ton civarındadır.
- Üreticiler kırmızı ve yeşil mercimekte piyasa fiyatlarının yüksek olması sebebi ile ürününü sanayici ve tüccara satmaktadır.
- Nohut ve yeşil mercimekte az da olsa hasadın devam ettiği İç Anadolu Bölgesinde kararma, renk değişikliği ve hastalıktan etkilenme gibi ciddi kalite problemleri görülmektedir.
- Son 5 yıllık ortalamaya göre bakliyat tüketimimiz nohutta 400-450 bin Ton, yeşil mercimekte 45 bin Ton, kırmızı mercimekte 350-400 bin Ton, kuru fasulyede ise 250-270 bin Ton seviyesinde gerçekleşmektedir.
- Ülkemiz nohutta net ihracatçı, mercimek ve kuru fasulyede ise hem ihracatçı hem de ithalatçı konumundadır.

## **ÇELTİK**

- 1999-2019 yılları arasında ülkemizin çeltik üretimi %187 artış göstermiştir.
- Ülkemizin çeltik üretimi 2018 yılında 940 bin ton olup 2019 yılında 975 bin ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizin pirinç tüketimi ise 2018 yılında 780 bin ton olarak gerçekleşmiştir.
- Ülkemiz genelinde çeltik hasatı tamamlanmak üzeredir.
- 2018 yılında 247 bin ton olan pirinç ithalatı, 2019 yılının ilk 9 ayında (geçen yılki 233 bin tona karşılık) 186 bin ton olarak gerçekleşmiştir.
- TMO tarafından 17.09.2019 tarihinde Osmaniye çeşidi 80 randımanlı çeltik alım fiyatı (2018 yılındaki 2.600 TL'lik fiyata %17,3 artış yapılarak) 3.050 TL/Ton olarak belirlenmiştir.
- Dünya çeltik üretimi ABD Tarım Bakanlığı verilerine göre 896 milyon ton seviyesindedir.
- Çeltik satış fiyatları iç piyasada ton başına 3.300 - 3.400 TL/Ton, pirinç (Osmaniye) fiyatı ise 5.800 – 6.000 TL/Ton arasında (kalitesine göre) değişmektedir.
- Dünyada, Asya ve Afrika'nın nüfusunun artması talep artışı yaratacağından, ilerleyen yıllarda çeltik üretiminin artacağı tahmin edilmektedir.

## **HAYVANCILIK**

- Ülkemizde canlı hayvan sayıları 2014 yılından itibaren artış göstermektedir.
- Kırmızı et üretimi 2018 yılında 1.119 bin Ton olarak gerçekleşmiş olup hayvan sayısı büyük baş 17.2 milyon, küçükbaş 46.1 milyon adettir.
- 16 - 20 Aralık 2019 tarihleri arasında canlı dana Karkas iç piyasa fiyatları 30,54 TL/Kg, ABD dana karkas 23,79 TL/Kg, AB dana karkas 23,55 TL/Kg, Kuzu karkas ise 41,05 TL/Kg'dır.
- İstanbul kıyma fiyatı 38,58 TL/Kg (-%2,0), kuşbaşı fiyatı 45,57 TL/Kg (% 0,0), Ankara kıyma fiyatı 39,15 TL/Kg (% 7,2), kuşbaşı fiyatı 44,29 TL/Kg (% 6,8)'dir.
- Kümes hayvanı sayımız son yıllarda artış göstermektedir. 2018 yılında 359.2 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 2.157 bin ton tavuk eti üretimi ve 19.644 bin Ton yumurta üretimi gerçekleşmiştir.
- 2019 Eylül ayı sonu itibari ile yem fiyatları;
  - Etlik piliç yemi 2.040 TL/Ton (Geçen yıla göre % 7)
  - Yumurta yemi 1.660 TL/Ton (Geçen yıla göre % 7)
  - Süt yemi 1.350 TL/Ton (Geçen yıla göre % 5)
  - Besi yemi 1.250 TL/Ton (Geçen yıla göre % 8)
  - Yem hammaddesi olarak yemlik buğday 1.400 - 1.450 TL/Ton, soya 2.250 – 2.400 TL/Ton, soya küspesi 2.250 – 2.300 TL/Ton, buğday kepeği 1.050 – 1.060 TL/Ton'dur.

## **EKONOMİK VERİLER**

- TCMB gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini %14'ten %12'ye düşürdü.(12.12.2019), (24.10.2019'da %16,50'den %14'e düşmüştü).
- Ekim ayında 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı geçen yılın aynı ayına göre 608 bin kişi arttı. İşsizlik oranı 1,8 puanlık artış ile %13,4 seviyesinde gerçekleşirken, genç işsizlik oranı 3 puanlık artış ile %25,3 seviyesinde gerçekleşti.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Ocak 2020 beklenti anketi sonuçlarına göre 2020 yıl sonu tüketici enflasyonu beklentisi bu anket döneminde %10,01 oldu. Bir önceki anket döneminde %10,07 olan 12 ay sonrası TÜFE beklentisi %9,54 seviyesine indi.
- Kasım ayında ihracat birim değeri endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %2 azalırken, ihracat miktar endeksi %2 artış gösterdi. Aynı dönemde ithalat birim değeri endeksi ise %6,5 azalırken, ithalat miktar endeksi %17,4 arttı.
- Dünya Bankası, Türkiye için 2020 yılı büyüme tahminini %3, 2021 yılı büyüme tahminini ise %4 seviyesinde sabit tuttu.
- Dünya Bankası, 2020 yılı için küresel büyüme tahminini %2,7'den %2,5'e, 2021 yılı için küresel büyüme tahminini %2,8'den %2,6'ya çekti.
- ABD'de Kasım ayında dış ticaret açığı 43,1 milyar \$ oldu. Son 3 yılın en düşük seviyesinde olan dış ticaret açığında ticaret savaşlarının büyük etkisi görüldü.
- ABD'de Aralık ayında Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), beklentileri aşarak 52,8 seviyesine yükseldi.
- ABD'de Aralık ayında tarım dışı istihdam 145 bin ile beklentilerin altında kaldı.
- Euro Alanı'nda Aralık ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), bir önceki yılın aynı ayına göre %1,3 artarak son sekiz ayın en yüksek seviyesini gördü.
- Euro Alanı'nda Aralık ayında Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 52,8 değerini alarak beklentileri aştı.
- İngiltere'nin AB ile anlaşmaya vardığı Brexit yasa tasarısı parlamentonun alt kanadı Avam Kamarası tarafından kabul edildi. Yasa tasarısı, parlamentonun üst kanadı Lordlar Kamarası'nın görüşüne sunulup yasalaşması sonucunda, Kraliçe'nin onayına sunulacak. İngiltere'nin, 31 Ocak'ta AB'den ayrılması bekleniyor.
- İngiltere'de Aralık ayında Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), bir önceki aya göre artarak 50 eşik değerine ulaştı.
- Almanya'da Kasım ayında bir önceki aya göre fabrika siparişleri artış beklentilerine karşın %1,3 azaldı.
- Almanya'da Kasım ayında sanayi üretimi bir önceki aya göre %1,1 ile beklentilerin üzerinde artış gösterdi.
- Almanya'da Kasım ayında perakende satışlar bir önceki yılın aynı ayına göre %2,8 arttı.
- 14 Ocak 2020 Salı günü "Sanayi Üretim Endeksi", 15 Ocak 2020 çarşamba günü ise "Konut Satış İstatistikleri" açıklanacak.
- Ülkemiz 190 ülkeye 1.780'den fazla tarımsal ürün ihracatı gerçekleştirmektedir.
- Ülkemiz fındık, kayısı, incir, kuru üzüm gibi ürünlerin ihracatında 1. Sıradadır.
- Ülkemiz Dünya un ihracatında 3,3 milyon ton ile 1.makama ihracatında 1,2 milyon ton ile 2. Sıradadır.

## **POLATLI TİCARET BORSASI VERİLERİ (06.12.2019 - 13.01 2020)**

- **Buğday** işlem hacmi miktarı 2.736,000 Kg, işlem hacmi tutarı 4.650.860,06 TL, işlem adedi 167, en düşük fiyat Kg başına 1,495 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,804 TL'dir.
- **Arpa** işlem hacmi miktarı 285.060 Kg, işlem hacmi tutarı 393.442,82 TL, işlem adedi 16, en düşük fiyat Kg başına 1.273 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,400 TL'dir.
- **Yulaf** işlem hacmi miktarı 105.200 Kg, işlem hacmi tutarı 184.325,14 TL, işlem adedi 5, en düşük fiyat Kg başına 1.520 TL, Kg başına en yüksek fiyat 1,830 TL'dir.

### **KAYNAK**

**TOBB Haftalık Ekonomi Bülteni**  
**Polatlı Ticaret Borsası Verileri**  
**İK Tarım Üssü Piyasa Analiz Bülteni**